

Brakel

het beste van de Vlaamse Ardennen

natuur, recreatie
& cultuur

monumenten & bezienswaardigheden
musea

Brakel

Probeer maar eens iets zinnigs over Brakel te beweren, zonder adjectieven als 'schilderachtig' en 'pittoresk' in de mond te nemen. Onbegonnen werk. Afhankelijk van de hoek, de heuvel, de bocht van waaruit je kijkt, waan je je in de Dordogne, Toscane of Umbrië.

De golvende landschappen, waarin kleurrijke velden en bossen haast magisch met elkaar afgewisseld worden, zijn doorspekt met kleine en nog kleinere dorpskernen waar het leven van weleer zich niet laat verstoren door de stress die we modern noemen. Brakel is één van die alsmaar zeldzamere gemeenten waar je moet zijn om uit te blazen, om op adem te komen, maar evengoed om je ademhaling te testen. Want wie zich, zoals de vele renners en wandelaars die de streek verkennen, van deelgemeente naar deelgemeente wil verplaatsen, die zal over een tweede adem moeten beschikken. De Zwarte van Brakel, Peter Van Petegem, heeft hier zijn tweede adem gekweekt. Te paard gaat het natuurlijk ook. In dat geval ben je aan jezelf wel een stop verplicht in Michelbeke, waar patroonheilige Sint-Sebastiaan de paarden beschermt. Ieder jaar vindt er de derde zondag van juni de ruitersommeting plaats.

De acht deelgemeenten zijn eigenlijk allemaal aanraders, allemaal dorpjes met een eigen charme en een eigen verhaal. Allemaal hebben ze prachtige landerijen, zoals je ze elders nog zelden vindt, heuvels, weiden en akkers met een verscheidenheid in fauna en flora die even gevarieerd en zeldzaam is als de sterk wisselende bodems die je alleen in deze streek aantreft. De naam Brakel zou ontstaan zijn uit de Germaanse termen 'braco' (=varen) en 'lauca' (Germaans voor 'bosje op hoge zandgrond'). Je treft er kleine en grote bospartijen aan. Weiden, akkers en beekoeveren zijn vaak afgezoomd met bomen. De natuur is hier nog de baas. Mede daardoor is de grootste troef van Brakel misschien wel de rust. Niet van het soort rust dat roest verwekt. Want Brakel leeft. De bewijzen vind je onder meer in deze brochure: er is heel veel te zien en te beleven.

Met de steun van :

Brakel

Verantwoordelijke uitgever :
VVV en Toerisme Brakel vzw
Eric Van Cauwenberge, Marktpllein 1, 9660 Brakel

Foto's : L. Keteleyn
Druk : NV Surdiacourt

Infofolder 2010

Elst, het Geutelingendorp

Een eigen champetter, gemeentehuis en postkantoor hebben ze in Elst al lang niet meer, maar de geutelingen kan niemand de Elstenaars afnemen. Tot de jaren '30 was het bakken van geutelingen een gebruik dat bij de vele huisarbeiders in de Vlaamse Ardennen voorkwam. Rond Maria Lichtmis maakte ieder een ketel deeg en trok ermee naar de dichtstbijzijnde oven alwaar een soort pannenkoeken werden 'gegoten' op de gloeiende stenen van een houtoven. Vervolgens werd het lekkers in gezelschap verorberd. De kelen werden gespoeld met een fles jenever (Balegmsen). Met de teloorgang van de huisarbeid verdwenen de geutelingen in de goot. Tot de plaatselijke jeugd in de jaren zeventig de typische pannenkoeken nieuw leven inbliezen. Nog eens tien jaar later werd Het Geutelingencomité opgericht. De zondag na 9 februari worden in Elst tijdens Appoloniakermis steevast de Geutelingenfeesten georganiseerd.

Sint-Appoloniakerk 'Sente Ploone' wordt de patrones van deze kerk in de volksmond genoemd. Mensen kwamen van heinde en ver om haar te vereren, in de hoop van tandpijn bespaard te blijven of verlost te geraken. Nu worden er geutelingen gegeten rond 9 februari, haar feestdag. En haar impact blijft. Men gelooft nog dat een beet in zo'n geuteling de tandpijn kan verdrijven. Zelf is ze niet van tandpijn bespaard gebleven. Ze werd de tanden uitgeslagen en vervolgens doodgemarteld toen ze in 249 in het Egyptische Alexandrië haar christelijke geloof niet wou afzweren. Haar marteling staat ook afgebeeld op een 17de eeuws schilderij in de kerk. Die kerk is classicistisch van stijl en werd gebouwd tussen 1775 en 1778.

De Perlinckmolen is de oudste watermolen van Vlaanderen, in de volksmond bekend als 't Meulentje Perlinck. Hij stond al vermeld in geschriften uit het jaar 868 als eigendom van de abdijs van Lobbes en zou voor Herman Teirlinck ook een belangrijke inspiratiebron geweest zijn bij het schrijven van 'Maria Speermalie'. De molen bleef in werking tot in 1974. Tegenwoordig maakt hij deel uit van een boerderij die dienst doet als verblijfshoeve. Hij is beschermd en in goeie staat, maar niet te bezoeken.

De Ooievaarsmolen is al lang geen molen meer. Alleen nog de stenen romp en de aanbouw blijven over. De molen had zijn naam te danken aan een vlakbij gelegen herberg. Hij werd in 1840 door Lodewijk De Smet uit Zegelsem gebouwd. In 1927 was er brand in de molen en sindsdien werd er alleen nog met de motor gemalen.

Sint-Appoloniakapel aan de kruising van de Gentsestraat en de Lepelstraat staat een kapel die aan het eind van de 18de eeuw al vermeld stond op een kaart van de Graaf de Ferraris.

De Dompels de beboste en schilderachtige vallei waar de Dorrebeek doorheen meandert.

Uitkijktoren Er zijn vele plekjes in Brakel waar je van de weidse panorama's kunt genieten, maar nergens heb je een uitzicht als op de toeristische uitkijktoren aan de Twaalfbunderstraat. Wie de 162 traptreden bestijgt, komt 33 meter boven de begane grond te staan en bevindt zich 133 meter boven de zeespiegel. Voor wie het noorden kwijt is, staan er vier oriëntatietafels.

Everbeek, tweelingendorp aan de taalgrens

Dit heel landelijke, bosrijke, heuvelachtige en afgelegen dorp paalt aan Henegouwen en hoorde tot 1963 bij de Waalse provincie. Maar de naam van het Tweelingendorp heeft het niet aan zijn taalmatige dubbelheid te danken. Opper-en Neder-Everbeek zijn gewoon twee afgescheiden woonkernen. De benedenkant is het oorspronkelijke centrum. Het gehucht Everbeek-Boven groeide in de negentiende eeuw heel sterk aan en in 1868 bouwden de inwoners er een eigen kerk. Wie ongerepte natuur en stilte zoekt, kan nergens beter terecht. Smalle veldweggetjes, kronkelende paadjes en kabbelende beekjes doorsnijden de glooiende landschappen. Doordat de inwoners van het dorp noch bij Vlaanderen, noch bij Wallonië wilden horen, werd beide centra van Everbeek lange tijd aan hun lot overgelaten en werden er geen industriële activiteiten ontwikkeld. Tegenwoordig is dat natuurlijk een troef.

De Sint-Mariakerk werd in 1719 gebouwd en in 1959 beschermd. Het is een laatbarokke, driebeukige kerk. Ze bevindt zich in het benedenkwartier en ze bevat heel wat opmerkelijke kunstwerken, zoals de levensgrote, laatgotische Kruisdragende Christus, een werk dat dateert van 1500.

Sint-Jozefskerk deze driebeukige neogotische kerk in 1873 opgetrokken door de bewoners van het bovenkwartier die een eigen gebouw wilden om de toen nog vaak dagelijkse eredienst te vieren.

Kapel te Koroot dateert uit 1632 en is gelegen aan de kruising van de weg naar Lessen en de Kloosterstraat. Hoewel enkel het schip en de westgevel zijn bewaard, zijn deze restanten van de voormalige kapel een beschermd monument. De Franse overheid had er minder respect voor toen ze in 1793 de kapel Onze-Lieve-Vrouw ter Engelen aanstoeft. De plek waar ooit een kapelaan de mis opvoerde, werd omgebouwd tot een boerderij. De aanbouw van 1930 werd verwijderd, het dak van de kapel volledig vernieuwd en ramen en deuren werden herplaatst conform een historische studie. In de tuin van de pastorie van Everbeek-beneden werd het oorspronkelijke portiek teruggevonden dat ook werd herplaatst. Het resultaat is er nu en voegt een aantrekkingspool toe aan het patrimonium van Brakel. (seminariecentrum)

Vallei van Trimpont je weet pas wat de term 'schilderachtig' betekent als men het over een landschap heeft, wanneer je deze vallei gezien hebt. Jozef Van Trimpont gaf er zijn naam aan, maar heeft er zelf minder goede herinneringen aan. Hij werd er in 1843 dood gebliksemd. Een oud kruis dat met de jaren in een eikenknot is vergroeid, herinnert aan die tragische gebeurtenis.

Michelbeke, het bloemendorp

De eerste Michel die durft te beweren dat Michelbeke naar hem genoemd is, is een leugenaar die zijn geschiedenis niet kent. Hij heeft buiten de Germanen gerekend. Zij passeerden veel eerder in deze buurt. De Romeinen waren nog maar goed verdwenen toen ze de beboste streek rond de Zwalm en de Boembek aandeden. Iedere al te mondige Michel zou zich dus beter gedeisd houden. Of hij zou wel eens lelijk door de modder kunnen worden gesleurd. Blijkt dat Michelbeke afkomstig is van de Germaanse woorden 'miglo' en 'beca', die respectievelijk staan voor 'op urine gelijkende modder' en 'beek'. Gelukkig is er niets van de onwelriekende geur aan Michelbeke blijven plakken. Wel integendeel. De Michelbekenaars doen hun best om hun prachtige dorp overvloedig van bloemen te voorzien. Het is dus vooral een welriekend dorp en daar zal geen enkele modderbeek iets aan kunnen veranderen.

De Sint-Sebastiaankerk Patroonheilige Sint-Sebastiaan werd er destijds aanbeden tegen de pest die onder het vee woedde en nog ieder jaar is er een ruitromgang die op de derde zondag van juni ter zijner ere wordt gehouden. Zijn kerk ligt een beetje verscholen op het dorpsplein. Ze is classicistisch van stijl, dateert van 1792-94, maar de toren staat er al een stuk langer: van begin de 16de eeuw. Binnen hangt het vol kunstschatten, zoals bijvoorbeeld het schilderij uit 1966, 'De Aanbidding door de Herders', waarop de wapens van Petrus Blondel te zien zijn, heer van Sint-Maria-Oudenhove en Michelbeke.

De Boembekmolen dit monument van landelijke cultuur werd voor het eerst afgebeeld op een rolkaart die in 1624 in opdracht van het klooster van Nieuwenbos werd gemaakt, en is tegenwoordig in zeer gammele staat. Maar de molen is sinds 2005 wel een beschermd monument en vzw Natuurpunt heeft de ambitie om de molen weer te laten draaien. In de onmiddellijke buurt bevinden zich enkele oude hoogstamboomgaarden toebehorend aan de aanpalende hoeven.

Maar de molen is sinds 2005 beschermd en via vzw Natuurpunt volledig gerestaureerd. Met de Boembekmolen willen ze naar een maalvaardige molen die ruimte biedt waar ze de bezoekers van het natuurgebied Middenloop Zwalm kunnen ontvangen. De Boembekmolen opent elke zondag van april tot oktober en van 14 tot 18u00 zijn deuren

De helling 'De Berendries' wielrenners bestempelen deze heuvel als een kuitenbijter. Waarmee wordt aangegeven dat deze wending in het landschap degenen die er met de fiets over moeten pijn kan doen. De Berendriesheuvel is gelegen op de weg tussen Michelbeke en Sint-Maria-Oudenhove. De beklimming is ongeveer 800 meter lang en overbrugt op die afstand een hoogteverschil van 66 meter. Goed voor 8 %.

Nederbrakel, een centrum met hoogtepunten

Is met zijn 6500 inwoners de grootste kern van de gemeente. Veel volk dus en waar volk is, zijn er voorzieningen. Nederbrakel is het administratieve centrum van Brakel, waar mensen niet alleen voor al hun diensten terecht kunnen maar ook op cultureel vlak aan hun trekken komen. Er zijn winkels en verzorgingscentra, zoals elders in de beschaafde wereld. Nederbrakel dankt de volkstoeloop natuurlijk aan zijn gunstige ligging op het kruispunt van wegen die leiden naar omliggende steden als Ronse, Oudenaarde, Zottegem en Geraardsbergen. In 1515 beschikte de gemeente al over een overdekte markt en toen al was er een wekelijkse marktdag. Maar Nederbrakel moet qua natuurschoon niet onderdoen voor de meer pittoreske deelgemeenten van Brakel. Met zijn twee uitzonderlijke hoge uitzichtpunten, de Valkenberg en de Toepheuvel, kunnen ze daar al eens hoog van de toren blazen. Op de Toepheuvel bevindt zich het Toepkasteel en het Toeppark, waar de onuitputtelijke bronnen op een hoogte van 100 meter ontspringen.

De Kerk van Sint-Pietersbanden als je de klokken hoort luiden, zul je wel weten waar de klepel hangt, want er zijn maar liefst 49 klokken in de torenbeiaard, die in 1959 geïnstalleerd werd. De kerk zelf is relatief jong. Ze werd in 1828 helemaal verbouwd en vergroot, maar de monumentale, gotische toren is nog die van de eerste kerk uit 1515-1551. Het meubilair is voor het grootste deel achttiende-eeuws, zoals de preekstoel die werd gemaakt in 1760 door Damianus De Staercke.

De Toepkapel Op de weg naar Lierde ligt op de top van de heuvel bij de Top-bronnen een kapel die genoemd is naar haar ligging. Toen de Duitsers begin november 1918 door de Engelsen werden teruggedrongen en al plunderend de aftocht bliezen, zag het er benard uit voor Nederbrakel, maar op 11 november gaven de Duitsers zich over en uit dank voor de vrede lieten de inwoners van Nederbrakel in 1924 een kapel optrekken ter ere van Sint-Jozef, de beschermheilige van België tijdens 'den grooten oorlog'.

De Topbronnen en Park de vermaarde bronnen waar het opborrelende water sinds 1898 in flessen wordt gegoten, zijn gelegen in een prachtig botanisch park dat privaat eigendom is.

Het Kasteel van de Topbronnen is gelegen aan de Brusselsestraat, is neoclassicistisch van stijl en gebouwd in 1873.

Kinderboerderij Diggie stadsmensen die eens met eigen ogen willen aanschouwen hoe een echte geit of een koe eruitziet, kunnen terecht in deze prachtige vierkantshoeve. Kinderen en jongeren die het leven op de boerderij beter willen leren kennen, kunnen er op bezoek of op kamp en als volleerde boeren terug naar huis keren.

Brouwerij De Graal een jonge, ambachtelijke en geautomatiseerde brouwerij, in 2002 opgericht door de gediplomeerde brouwer Wim Saeyens. Hij brouwt er zes verschillende bieren onder de naam 'De Graal'. Verder zijn er ook bieren op maat te verkrijgen.

De Rijdtmeersen een recreatiepark van 5,5 ha. Via een klepstuw komt de overloop van de Molenbeek in de Rijdtmeersvijver terecht. De vijver is dus niet alleen als visvijver voor de hengelaars bestemd, maar ook als waterspaarbekken. Rond de vijver ligt een wandelpad dat door het hele domein loopt.

De Valkenberg een heuvel die als berg door het leven mag gaan, geschraagd door de reputatie die de renners in de Ronde van Vlaanderen er bij mekaar hebben gefietst. Sommige bergen zijn makkelijker klein te krijgen dan deze heuvel. Slechts 98 meter hoog, maar over een lengte van 875 meter zorgt zijn helling voor een hoogteverschil van 53 meter.

Het Fietsmonument is gelegen op het Rondpunt te Nederbrakel. Het monument werd gerealiseerd in 2005 toen Brakel de titel droeg van 'Dorp van de Ronde'.

Opbrakel, waar een weg is...

Het ziet er een liefelijk plattelandsdorp uit vol bekoorlijke uitzichten, maar het is evengoed een dorp met een geschiedenis, waarin de Romeinen figureren en waarvan de naam en de St-Martinuskerk aan het eind van de elfde eeuw al in twee aktes vermeld stonden. In de eerste eeuw van onze tijdrekening kwam er een Romeinse heerbaan voorbij (Bavai-Gent), in de Middeleeuwen werd Opbrakel een heerlijkheid in handen van de familie Van Brakel en liep de Brunhildeweg er doorheen om de rivaliserende graafschappen Henegouwen en Vlaanderen met elkaar te verbinden en nog veel later werd de gemeente doorkruist door een inmiddels ook alweer vergane spoorlijn tussen Brakel en Ronse, die nu tot wandelweg is omgevormd. De talrijke bronnen en bovenlopen van de Zwalm, alsook de Molenbeek, waarlangs ooit het riante waterkasteel van de heren van Brakel stond, zorgen ervoor dat er niet alleen te land maar ook te water iets te beleven valt in Opbrakel. De Sint-Martinuskerk is op een hoogte van 56 meter gelegen en prijkt met haar vroeggotische westtoren boven het adembenemende landschap uit.

De Sint-Martinuskerk : de kerk staat niet alleen hoog, ze staat er ook stoer en robuust bij met haar 8-kantige toren. De toren dateert van de 13de eeuw, terwijl de rest van de kerk in het midden van de 18de eeuw werd gebouwd en classicistisch van vorm is. Ga gerust eens binnen, want vooral het rococo-stukwerk met rocaille- en schelpmotieven is best de moeite. De hemelse klanken komen er uit een origineel Van Petegem-orgel dat in 1789 gebouwd werd.

De Verrebeekmolen : een windmolen die in 1789 door Jean-Baptiste Van Damme werd gebouwd. Hij zou blijven draaien tot in 1939. In 1996 werd een kopie van de oorspronkelijke molen neergezet. Hij heeft een gevluucht van 24,4 meter. Elke laatste zondag van de maand is de molen open voor bezoek.

De Oude Pastorie: staat vlakbij de Dorenbosbeek in de Tamelbroekstraat. In 1653 was de 'kuerrren hofstede' een kleine omwalde hoeve, waar onder het dak een duifhuis zat, omdat de pastoor een duivenliefhebber was. Toen eind achttiende eeuw de Fransen het hier voor het zeggen hadden, werd het gebouw aangeslagen door de gemeente. Dit huis is één van de oudste uit de omgeving.

Het Brakelbos : is met zijn 52 ha oppervlakte heel uitgestrekt. Het bos heeft ook een rijk verleden. In de buurt van de beboste toppen van de Pottelberg en de Modderodde werden silexvoorwerpen van meer dan 10.000 jaar oud aangetroffen. Tegenwoordig is het bos eigendom van het OCMW van Oudenaarde, maar u hoeft geen bonnen te halen om er te mogen wandelen. Het is openbaar toegankelijk. Trek wel stevige bottines aan, niet alleen om het klimwerk aan te kunnen (het bos ligt tegen een helling en kent hoogteverschillen gaande van 65 tot 130 meter), maar ook omdat de ondergrond door de vele opborrelende bronnen vaak vochtig en zompig is. Het bos is gelegen op een getuigenheuvel. Zo worden de heuvels in de streek genoemd die nog getuigen van de tijd toen de Vlaamse Ardennen nog aan zee lagen. Slechts zes miljoen jaar geleden.

Het Brakelbos is op zijn mooist in het voorjaar, wanneer de boshyacint – het blauwe kousje – massaal in bloei staat en een schitterend blauw tapijt vormt.

Merkwaardige hoeven: er zijn nog verschillende grote historische pachthoeven in Opbrakel te vinden, die meestal toebehoorden aan edellieden en rijke burgers die meestal in Gent woonden, zoals Hof-ter-Bruggen, Hof-te-Fransbeke, Hof-ten-Bossche en Hof-te-Wolfskerke.

Mullens kasteel : de Gentse familie Mulle kreeg eind negentiende eeuw het Hof-te-Wolfskerke in handen en voerde grootse moderniseringswerken in de hoeve door. En Senator Mulle liet vlakbij een luxueus landhuis optrekken dat door de mensen 'Chateau Mulle' of 'Mullens kasteel' werd genoemd. Onlangs nog werd het gebouw gerestaureerd.

Parike, het verbrande dorp

Een dorp met een geurtje aan. Die faam heeft Parike te danken aan de weerspannige Gentenaars, die in hun strijd tegen de Bourgondische hertog Filips de Goede het dorp in 1453 gewoon in de fik staken. Hoewel het

niet veel meer kan geweest zijn dan een veredelde straat was de nederzetting in 866 al in een document vermeld. De dorpsnaam zou afkomstig zijn van het Ligurische 'Parnankom', wat een door sparren of balken afgescheiden ruimte moet geweest zijn. Parike brandt nog altijd. Al heeft dat niets met Filips de Goede en de Gentenaars te maken. Om de traditie van een oud heidens volksfeest in ere te houden, wordt op de Parikeberg ieder jaar het 'Walmkebrand' aangestoken, een groot vuur dat de kille winter afsluit en een nieuwe lente verwelkomt. Parike ligt langs de gewestweg Brakel – Geraardsbergen en de verkeersdrukte langs die weg heeft ervoor gezorgd dat het gehucht in de tweede helft van de 20ste eeuw zienderogen is gegroeid.

Sint-Lambertuskerk : het pittoreske kerkje is in 2007 nog helemaal gerestaureerd en geverfd. De bedekking van de verschillende dakpartijen is helemaal vernieuwd met leien uit Gallicië en er is een nieuwe torenspits geïnstalleerd. Er is in het verleden vaak aan de kerk gewerkt. De eigenlijke kerk zou in het midden van de achttiende eeuw in classicistische stijl zijn opgetrokken, maar heeft daarna veel wijzigingen ondergaan. Het ommuurde kerkhof heeft de vele verbouwingen overleefd.

De Pastorie : is een oud herenhuis in Renaissancestijl dat zich bevindt op het einde van de Matrouwstraat. Het oudste gedeelte, het gelijkvloers, dateert nog uit de achttiende eeuw. De tuin en de boomgaard zijn helemaal ommuurd.

Het Parikebos: is eigendom van de Vlaamse gemeenschap, maar is wegens de heel kwetsbare begroeiing niet opengesteld voor het publiek.

Het Hof-ter-Plancken: werd voor het eerst in geschriften vermeld in 1400. In documenten uit 1571 werd vermeld dat het hof aan de Gentse Sint-Pietersabdij toebehoorde. Dat zou zo blijven tot het einde van het Ancien Regime. Het 'Goet Ter Plancken' was destijds heel uitgestrekt. De hoeve werd in 1942 verbouwd tot een villa met twee bouwlagen.

De Mote : een archeologische site op een kilometer ten noordoosten van de dorpskom.

Zegelsem, het kasseidorp.

Warme herinneringen zijn gewoonlijk gekleurd door de gloed of het patina der tijd. Zo ziet een landelijk dorp uit lang vervlogen tijden er altijd mooier, rustiger, sprookjesachtiger uit dan de werkelijkheid het verdraagt. Wel, Zegelsem ziet er precies uit zoals een dorp uit lang vervlogen tijden er moet hebben uitgezien, kinderkopjes inclusief. Het is een plek waar de tijd geen vat op lijkt gehad te hebben. Geen tijd voor realiteit. Schrijver Herman Teirlinck, tegenwoordig vooral nog bekend als stichter van de Antwerpse toneelschool 'Studio Herman Teirlinck', waar zoveel bekend Vlaams acteertalent het vak leerde, was als jongeman niet bepaald een gezonde knaap. Daarom bracht hij veel van zijn jonge dagen door op de buiten, bij zijn grootouders in Zegelsem. Het was daar dat hij de inspiratie vond voor zijn bekendste roman, 'Maria Speermalie'. Wie Zegelsem binnenrijdt, rijdt gewoon het jeugdlandschap van Herman Teirlinck in. Zeg maar, het platteland zoals het er aan het eind van de 19de eeuw uitzag. "Ik heb te Zegelsem geleerd te leven van de simpele vruchten van de aarde, want in Zegelsem is alles aarde en water en lucht en groen en ruimte," schreef Teirlinck in zijn aantekeningen. Vandaag zou hij het niet anders zeggen.

De Sint-Ursmaruskerk deze classicistische kruiskerk is gelegen in de dorpskom van Zegelsem. De gotische toren dateert uit de dertiende eeuw. De prachtige oude lindes die naast de kerk staan zijn ook niet meer van de jongste.

De pastorie dateert van 1622, maar werd in de loop van de geschiedenis vele malen verbouwd. Een steen in het huis draagt de vermelding '1714', het jaartal van de grote verbouwing van de kerk.

De Singulfi Hoeve deze gesloten hoeve aan de Leierwaarde 29, die helemaal gerestaureerd werd door Frans Castele, de vader van Isabelle die samen met haar echtgenoot Alain Dedobbeleer het hof bewoont. De hoeve heeft een geschiedenis die teruggaat tot de jaren 800. Het was de Frankische hoeve van Singulfus waarrond de nederzetting ontstond die zou uitgroeien tot de gemeente Zegelsem.

De Haaghoek is een geklasseerde kasseienstrook die vooral bekend is van de Ronde van Vlaanderen. De typische kinderkopjes werden onder druk van de Omer Wattez Stichting in 1995 beschermd.

De Leberg voor de renners in de Ronde van Vlaanderen aan de Berendries moeten beginnen, krijgen ze doorgaans eerst nog deze kuitbijter voorgeschoteld. Het is een smalle asfaltweg die een hoogteverschil van 39 meter overbrugt. Langs de Leberg vind je ook forelvisjers, waar vissers uit heel Vlaanderen naartoe komen om een hengeltje te werpen.

Het Burreken een beschermd natuurgebied van 220 hectaren, waarvan momenteel 33 ha door Natuurpunt als reservaat worden beheerd. Talloze bronbeekjes ontspringen er uit de al even talrijke bronnetjes en hebben in zich in het verleden diep in het landschap ingesneden. De begroeiing in dit zwaar golvende bosgebied is de typische bronbosvegetatie: zwarte els, gewone es en hazelaar. Vooral in het voorjaar is het Burreken spectaculair mooi om te bezoeken. Dan zorgen onder meer het wit van de bosanemoon en het blauw van de wilde hyacinth voor een kleurrijk tapijt. Het gebied is vrij toegankelijk op bestaande wegen en gemarkeerde paden.

Monasterium 'Mariakluizen' dit oecumenische kluzenaarsnest werd gesticht op 8 december 1980 door twee broeders die er wilden bidden en werken volgens de regels van de Heilige Benedictus. Er worden oecumenische diensten gevierd en er lopen regelmatig tentoonstellingen. De broeders leven teruggetrokken in kluzen, en er zijn ook enkele houten huisjes voorzien voor mensen die zich ook eens aan de dagelijkse drukte willen onttrekken of nood aan bezinning hebben.

Sint-Maria-Oudenhove, een halve gemeente

In 1428 was de naam van de gemeente Sente-Marien-Oudenhove. Nog altijd nemen sommigen in de streek de naam 'Aunove' in de mond. Die naam zou afkomstig zijn van 'het oude hof' waarrond de toenmalige dorpsgemeenschap is gegroeid. Aanvankelijk was het een heerlijkheid die in handen was van Arnoldus en Ghislenus Lilar. Zij bewoonden het kasteel van Lilare. Later behoorde het dorpje toe aan de familie van Egmont. Die familie verkocht het in 1675 samen met Michelbeke aan Pieter Blondel, die de titel kreeg van baron van Michelbeke, Sint-Maria-Oudenhove en Rye. Aan het eind van de negentiende eeuw werd de gemeente bekend door de vele thuiswerksters die handschoenen vervaardigden, waardoor er een heuse handschoennijverheid ontstond. In 1975 werd een gedeelte van Sint-Maria-Oudenhove toegevoegd aan Brakel en een gedeelte aan Zottegem. Het is dus een verscheurde gemeente.

Het kasteel van Lilare is een overblijfsel van de heerlijkheid van Lilare, en dateert uit de 12de eeuw. Het hele domein is omweld. Het is te betreden via een lange dreef die uitgaat op een

fraai bakstenen poortgebouw met vierkante, spitse torens en een trapgevel in Vlaamse Renaissancestijl. Het kasteel is statig en imposant. In 1933 werd het domein aangekocht door de congregatie van de Zusters van Franciscus van Assisië die in het kasteel een meisjesschool onderbrachten.

Het Mijnwerkerspad werd zo genoemd naar het spoorwegtracé dat de mijnwerkers uit de Vlaamse Ardennen naar de mijnen van de Borinage bracht. Het pad is zes kilometer lang en doet al dertig jaar dienst als wandel- en fietspad. Intussen is het ook uitgegroeid tot een ecologisch waardevol 'wegbermreservaat'.

De Sint-Antoniuskapel een monumentale kapel die op een hoogte in de Kasteeldreef staat en een rijke geschiedenis heeft. Ze staat er sinds 1666, maar werd al verschillende keren herbouwd. Haar huidige gedaante heeft ze te danken aan de verbouwingen die plaatsvonden in aan het eind van de negentiende eeuw.

■ Musea

Elst Het Geutelingenmuseum gelegen aan de Ommeganckstraat 3, op loopafstand van de kerk. Tot in de jaren dertig was het overal in de Vlaamse Ardennen een traditie om rond Maria Lichtmis in bakstenen ovens waarvan het vuur werd gestookt met wilgenhout geutelingen te bakken. Maar toen de thuisarbeid verdween, verdween ook de traditie van het bakken van die eigenaardige pannenkoeken. De ovens van weleer kan je in werking zien elke zaterdag- en zondagnamiddag van het tweede of derde weekend van januari tot einde februari.

Nederbrakel Het Documentatie-centrum van de Geschied- en Heemkundige Kring Triverius op de tweede verdieping van de gemeentelijke bibliotheek van Brakel (Tirse 1, 9660 Brakel) kunt u iedere zondag tussen 10 en 12 terecht om de verschillende documenten van de Geschied- en Heemkundige Kring erop na te slaan. U vindt hier informatie over heemkunde, geschiedenis, oudheidkunde, volkskunde, toerisme en genealogie.

Hieremias Triverius Brachelius Museum over de geneeskunde vanaf Triverius tot nu. Van Klisteespuit tot hyperbaartoestel. Gemeentelijk Medisch-Historisch Museum. Kapel Zusters van Maria. Toegang via de Spoorwegstraat naast nr.2. Open elke laatste zondag van de maand van 14 tot 17.30 u. Met gidsbeurt om 15 u meer via : toerisme@brakel.be

■ Gastronomie

Genieten van het rijke culinaire aanbod van Brakel kan je in alle deelgemeenten. Je vindt er cafés, bistro's en restaurants. Voor elke smaak, voor elke beurs. Jazeker, Brakel heeft specialiteiten. Voor de unieke geutelingenovenkoek moet je in januari en februari in Elst zijn. Maar de Brakelhoen is het kroonjuweel. De trotse hoen met de blauwe poten is een echte lekkernij, met een reputatie ver over de grenzen... tot bij wijlen Prinses Diana. Hoevekaas vind je in de Sint-Michaëlshoeve in Michelbeke en in de Kaashoeve in Everbeek. Ook aan streekdranken geen gebrek. Er is het helder wit aperitiefbier Triverius van de Brouwerij De Graal en in het Toeppark komen de Topbronnen aan de oppervlakte, met water van een weergalozes helderheid.

■ Logies

Gestimuleerd door de opmars van het fietstoerisme kende het logiesaanbod in Brakel (en in de Vlaamse Ardennen) de voorbije jaren een flinke uitbreiding. Er is een aantrekkelijk aanbod B&B's, vakantiewoningen en gezinsvriendelijke hotels, bijzonder geschikt voor korte vakanties en weekendjes-weg. Een aantal uitbatingen dragen het logo 'fietsvriendelijk logies' van Toerisme Vlaanderen.

■ Evenementen

Elst: Geutelingenfeesten: de zondag na 9 februari
Parike: Walmkenbrand: laatste zondag van februari.
Nederbrakel: Vlaanderens mooiste wandeltocht - laatste zondag van april
St. Sebastiaanruiteromwegang: derde zondag van juni.
Nederbrakel:
St. Pietersruiteromwegang: zondag na 29 juni.
Everbeek:
Everbeekse Wandeltochten: laatste zondag van juli.
Zegelsem:
Kasseifeesten: 3^e zondag van september.

■ Recreatie Wandelen

• 8 bewegwijzerde wandelpaden met beschikbare brochure.
Parcours en beschrijving op www.brakel.be
- Elst: Geutelingenpad
- Everbeek: Everbeekpad
- Michelbeke: Zwalmpad
- Nederbrakel: Toeppad
- Opbrakel: Tweebossenpad en Zalmbronnenpad (Toerisme Oost-Vlaanderen)
- Parike: Walmkenbrand-pad
- Zegelsem: Sighelsempad
• Groene halte Vlaamse Ardennen (= wandelen en openbaar vervoer) (Toerisme Oost-Vlaanderen)

Fietsen

Fietsverhuur mogelijk.
• Nederbrakel: de Teirlinckroute. (Toerisme Oost-Vlaanderen)
• Fietsnetwerk Vlaamse Ardennen (Toerisme Oost-Vlaanderen)

Mountainbiken

3 routes: groen (15km), blauw (12km), rood (22km)
Startpunten: Watertoren Elst en Sint-Apolloniaplein Elst, Industrielaan Nederbrakel.

Ruiter- en menroute en Ruiterkampen

Everbeek: Manège De Paardebloem (start) (Toerisme Oost-Vlaanderen)

Huifkartochten

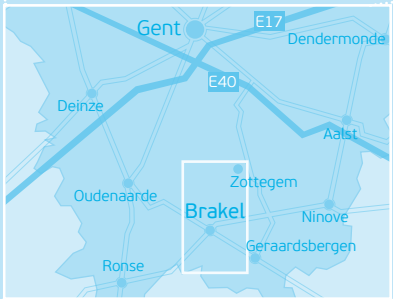
Michelbeke: D'Afspanninghe, Boembeke

Autoroute

De Vlaamse Ardennenroute (Toerisme Oost-Vlaanderen)

Voor meer info:

www.toerisme-brakel.be

VVV en Toerisme Brakel vzw
p/a Gemeentehuis, Marktplein 1
B 9660 Brakel
Tel.: +32 55 43 17 63
Fax : +32 55 42 62 36
toerisme@brakel.be
www.toerisme-brakel.be

le pontil sur le r